

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2015 йил
4 апрель
ШАНБА
№ 26 (12766)

www.th.uz

ТАЖРИБА АЛМАШИБ, ИШЛИ БЎЛИШДИ

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси, Ўзбекистон Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш

ва Олий таълим вазирликлари ҳамкорлигида "Таълим ва мутахассислик" XII халқаро кўргазмаси ташкил этилди.

60 дан ортиқ хорижий ва мамлакатимиздаги олий ўқув юртлири филиаллари, таълим ва мутахассисликка йўналтирилган ўқув марказлари иштирок этган кўргазма доирасида уюштирилган бўш иш ўринлари ярмаркасида "Artef", "Lukoil", "Ucell", "Beeline" каби йirik корхоналар қатнашди. Икки йўналишда ўтган кўргазмада ёшлар ўрнини таълим муассасалари йўналишлари билан танишишдан ташқари, ўқув-ушлужий адабиётлар, таълим даргоҳларининг замонавий ахборот технологиялари

хусусида маълумотга эга бўдилар. Кўргазма ёшларга қизиқларига қараб тахсил олиш ва ихтисосликларни бўйича ишлаш имконини берди. Ўзбекистондаги кўргазма Латвия, Россия, АҚШ, Малайзия, Британия, Венгрия, Польша, Хитой, Канада, Сингапур каби қатор давлатлар билан тажриба алмашиш ва доимий ҳамкорлик қилишга шaroит яратди. **Ирода НОРБОВЕВА,** "Тошкент ҳақиқати" мухбири. **Азамат АҲМЕДОВ** олган суратлар.

9 апрель – Сохибқирон Амир Темур таваллуд топган кун

Юртимиз ўз эркини кўлга киритган дастлабки кунларда мустақил тузум даврида топталган миллий қадриятларимизни тиклашга, буюк аجدодларимиз ва уларнинг хизматларига алоҳида эътибор қаратилди. Мустақиллик шарофати билан Амир Темурнинг хизматлари, бетакрор истеъдоди қайта намоён бўлди.

МАНГУЛИККА ДАХЛДОР

Президентимиз фармони билан 1996 йил "Амир Темур йили" деб эълон қилинди. Унинг инсоният тарихидаги улкан хизматлари ЮНЕСКО томонидан эътироф этилди ва 1996 йил 22-24 апрель кунлари Парижда халқаро миқёсда Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи тантаналари кенг нишонланди. Бу Сохибқироннинг жаҳон фани ва маданиятини ривожлантиришдаги буюк хизматларига ва у орқали дунё аҳлининг ўзбек халқига кўрсатган юксак эътироби бўлди. Амир Темур 150 йиллик мўғуллар истибодига барҳам бергач, ягона марказлашган қудратли давлат ва кўшин ташкил этиб, ички ва ташқи сиёсат соҳасида ўз замонасининг энг етуқ давлат арбоби, моҳир дипломат даражасига кўтарилди. Самарқанд Амир Темур салтанатининг пойтахти сифатида эътироф этилган, шаҳарнинг кўрки тубдан ўзгариб борди. Унинг атрофида Боғи Чинор, Боғи Шамол, Боғи Дилқушо, Боғи Беҳишт, Боғи Нав каби ажойиб боғлар бунёд этилди. Шаҳар атрофи мустаҳкам қалъа билан ўралди, Шайхзода, Чорсу, Оҳанин, Коризгоҳ, Сузангарон ҳамда Феруза каби 6 та дарвоза ўрнатилди. Шаҳар аркида Амир Те-

мурнинг қароргоҳи Кўксарой ва Бўстонсаройлар қурилди. Кўксарой 4 қаватли бўлиб, гумбазлари ва деворлари зангори қошинлар, нақшинкор ва гулдор парчинлар билан қоплангани учун шундай аталган. Амир Темур Самарқандни дунёдаги машҳур шаҳарлар даражасига кўтарди. Дунёнинг танikli олим уфузалоларини тўлаб, илм-фан тараққийотининг марказларидан бирига айлантирди. Шу боис, Самарқанд шаҳри ҳозирги кунда ҳам дунёнинг турли минтақаларидан ташриф буюрувчи сайёҳлар диққатини ўзига тортмоқда. У дунё халқлари цивилизациясида ўзининг бетакрор ўрни билан ажралиб туради. Мовароуннаҳрдаги бундай тарихий-маданий ўзгаришлардан Шаҳрисабз ҳам четда қолмади. Амир Темур ўзи туғилиб ўсган юрт сифатида Шаҳрисабзга алоҳида эътибор қаратди ва Урта Осиёнинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айлантирди. Маълумки, Сохибқироннинг марказлашган қудратли ҳокимияти асосини унинг кўшини ташкил этган. Кўшиннинг муҳим бўғини Шаҳрисабз аҳолисининг барлоқ уруғларидан иборат бўлган.

(Давоми 2-бетда.)

Эътироф

Лондон шаҳрининг машҳур тарихий маркази - Ситида "Янги Ипак йўли бўйининг аграр жабҳасига сармоялар" мавзусига бағишланган конференция бўлиб ўтди.

ЛОНДОНДА ЎЗБЕКИСТОН ТАҚДИМОТИ

"New Silk Road Forum" компанияси томонидан Бирлашган хизматлар Кириллик институти (RUSI) ва "Ashurst" юридик фирмаси билан ўзаро ҳамкорликда ташкил этилган мазкур тадбирда Британиянинг ижтимоий-сиёсий, эксперт-таҳлил, академик ва ишбилармон доиралари вакиллари қатнашдилар. Конференция доирасида ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси савдо-иқтисодий ва сармоявий салоҳиятининг тақдими тоғида мустақил ривожланиш йиллари давомида мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасини диверсификациялаш ҳамда аҳолини кенг қўламли ва турли хил озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга йўналтирилган чора-тадбирларни муваффақиятли ҳаётга татбиқ этгани таъкидланди. Маълум қилинганидек, республикада қишлоқ хўжалиги жабҳасига хорижий сармоялар ва технологияларни жалб этиш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати ҳамда уларни сак-

лашнинг замонавий тизимини шакллантириш, логистика тизими ва озиқ-овқатларни истеъмолчиларга етказиб бериш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Конференция қатнашчиларини кутлар экан, "New Silk Road Forum" компаниясининг бош ижрочи директори А. Камалпур ривожланаётган мамлакатларда аҳоли сонининг кўпайиши ҳамда жаҳонда озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи ошиб бораётгани озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш юзасидан саъй-ҳаракатларни янада фаоллаштиришни тақозо этаётгани тўғрисида тўхтади. Шу муносабат билан, у минтақада озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш масалаларининг ҳал қилинишига ижтимоий ва ишбилармон доираларни янада фаол жалб этиш зарур эканлигини айтди. "Аграр жабҳага киритиладиган сармоялар ҳажмларини ошириш лозим", деди А. Камалпур.

(Давоми 3-бетда.)

Семинар

ИЖТИМОЙ ШЕРИКЛИК МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

Касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси вилоят ва Тошкент шаҳар кенгашлари ҳамкорлигида "Худудий ривожланишга доир ижтимоий-иқтисодий дастурларни амалга оширишда ижтимоий шерикчиликнинг ўрни" мавзусида минтақавий семинар бўлиб ўтди.

Қарор ва ижро

Мамлакатимизда аҳолини сифатли маҳсулотлар билан таъминлаш доимий эътиборда. Зеро, қонунийликмизга мувофиқ истеъмолчилар ҳаёти, соғлиги, атроф-муҳит учун хавфсиз бўл-

ган товарлардан баҳраманд бўлиши керак. Давлат истеъмолчиларнинг бу борадаги ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилинишини кафолатлайди.

ЯНГИ АКЦИЗ МАРКАЛАР ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 11 февралдаги "Алкоголли маҳсулотларга ва тамаки маҳсулотларига янги намунадаги акциз маркаларини жорий этиш тўғрисида"ги қарори шу мақсадда қабул қилинган.

Қарорга мувофиқ, жорий йилнинг 1 апрелидан бошлаб алкогольли ва тамаки маҳсулотларига ҳимоянинг кўшимча даражасига эга бўлган янги намунадаги акциз маркалари жорий этилади. Янги акциз маркалар дизайни Ўзбекистон

Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитаси ва "Давлат белгиси" давлат-ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан ишлаб чиқилиб, тасдиқланган.

(Давоми 3-бетда.)

МОЛИЯ СОҲАСИДАГИ ТРАНСМИЛЛИЙ УЮШГАН ЖИНОЯТЧИЛИКНИНГ ХАЛҚАРО ХАВФСИЗЛИККА ТАҲДИДИ

Трансмиллий уюшган жиноятчилик ўзига хос тавсифга, уюшган жиноий фаолият субъектларига, унга шарт-шaroит яратадиган омиллар-

га эгадир. Бундан ташқари, унга қаршилик кўрсатиш учун зарур бўлган ижтимоий назорат чоралари тизими ҳам мавжуд.

Ижтимоий-иқтисодий сабаблар уюшган жиноятчиликнинг ўсиб, трансмиллий уюшган жиноятчиликка айланишига шарт-шaroит яратади. Аммо турли мамлакатлардаги жиноий муҳитда шаклланиб бўлган уюшган жиноий алоқаларнинг асосий ривожланиш омиллари, уларнинг халқаро интеграциялашуви ҳамда трансмиллий уюшган жиноятчиликка айланиши сабаблари технологик тараққийот ва глобаллашуви жараёнлари билан боғлиқ. Ташқи иқтисодий фаолият юритувчи орган ва муассасаларга, чегара ва божхона назорати идораларига коррупциянинг кириб келиши транс-

миллий уюшган жиноятчиликнинг ўзига хос белгисидир. Ушбу жиноятчилик турли мамлакатларнинг уюшган жиноий бирлашмалари, яъни гуруҳлари, ташкилотлари ва корпорациялари фаолиятининг замонавий тизимидир. Бу фаолият нафақат соф жиноий, балки ташқи томондан қонуний бўлиб ўрунадиган, режаланган, амалга оширилиши ва оқибатлари бир қанча мамлакатлар ҳудудида тарқаладиган ҳаракатларда намоён бўлади. Уларнинг қўламини жуда кенг, фаолияти жиноят бизнесининг барчага маълум турларидан тортиб (гиёҳвандлик моддалари ва қурол-

аслаҳа савдоси, фоҳиша бозорлиги ташкил этиш) замонавий турларига (одам савдоси, юқори технологиялар соҳасидаги жиноятлар, порнография маҳсулотларини тарқатиш) қамраб олади. Худудда жиноий гуруҳлар фаолият юритаётган давлатнинг улар ишига бепарво бўлиши ёки тўғридан-тўғри ёрдам бериши, уюшган жиноятчиликка қарши курашда давлатлараро ҳамкорликнинг қучисизлиги, махсус иқтисодий, ташкилий ва ҳуқуқий чораларнинг мавжуд эмаслиги уюшган жиноятчиликнинг халқаро сахнада реал кучга айланишига имкон яратади.

(Давоми 2-бетда.)

Газетхон эътирози

БАНККА ФОНУС КЕРАКМИ?

Бир неча кун олдин Бекобод тумани "Халқ банки"га маълумотнома олиш учун кирсам, атроф эминистон. Маълумотномани иккинчи қаватда беришса керак, деб зинапоядан туртиниб-суртиниб, зўрга чиқиб борсам, у ерда: "Пастга тушинг", дейишди. Коронғида зинапоядан тушиш қанақалигини чироқ ўчиб қолганда "Халқ банки"га борганлар билди.

Қисқаси, пайпаслаб тушаётиб, охирига етдим деб ўйлаб, қадам қўйиб юборганимни биламан, пастга юмаладим. Аллақимлар икки қўлимдан кўтариб, турғизиб қўйишди. Хайрият, маълумот берувчи дарҳман қўл телефони чироқчасини ёқиб турган экан, оқсоқлана-оқсоқлана толиб бордим. Банк ходимаси: "Ток йўқ, компьютер ишламайди, ток келса бир зумда маълумотноманингизни ёзиб бераман" деди. Хўп, деб катта хонага кирдим, у ерда саккиз-ўн чоғли аёл ўртадаги ўриндиққа тикилишиб ўтиришибди. Мен ҳам чеккада кутиб турган эдим, бир пайт банкдаги милиция ходими келиб: "Бу ерда ўтириш мумкин эмас, туринглар, ҳо ҳола, нега ялпайиб ўтирибсиз, туринг" деб турғизиб юбор-

ди. Тўғри-да, тартиб-интизом деган нарсаси бор. Лекин бояги холага раҳиман келди. Бечора инқиллаб-синқиллаб, бир деворга, бир столчага суянади. Охири, бир-бир ярим соат деганда, чироқ ёнди. Ҳаммамиз худди ширага ёпишган пашшадек дарчаларга ёпирилдик... Ёзганларимни ўқиган киши: "Йиқилибсан, суринибсан, маълумотнома олибсан, бунинг менга нима қизиги бор?!" дейиши мумкин. Гап унда эмас, бугунда дейишди-ку. "Халқ банки" аҳолига коммунал, жарима, нотариус, суд тўловлари ва

ҳозиро ҳизматлар кўрсатади. Мен ҳам коммунал тўловларни пластик карточкам орқали шу банкка тўлайман. Кўпинча ток бўлмай, навбат кутувчиларнинг вақтини олади. Кўчаларда кўраман, кичкинагина дўконлар ҳам генератор қўйиб олишган, ток ўчди дегандан дарров юргизиб юборишади. Дўконга бир соатда 3-4 харидор кирса, банкка юзлаб одам келади. Гап халққа эътиборда, хурматда. Бўлмаса, "Халқ банки"дек бой муассасасига битта ток берувчи генератор қўйиб олиш нима деган гап? **Мухаммад ТУРОНОВ,** Бекобод тумани.

Шахрисабзга ўраб турган қалъа деворларини ўрганиш шундан далолат берадики, Амир Темури даврида барча томонларда миноралари бўлган яхлит ҳимоя деворлари қурилишида қўлланган қаватли пахса услуби Кешга хос бўлиб, кейинги даврларда ҳам бекар қалъа қурилишида қўлланилган.

МАНГУЛИККА ДАХЛДОР

Бу даврда, айниқса, ҳунармандчилик жиҳозлари ривожланган. Қазимҳаллик натижада кулолчилик ҳумдонлари ва бошқа кўплаб буюмлар топилган. Шахрисабзда бундай ишлар юксак маҳорат билан тайёрланган.

Урта асрларда Шахрисабзнинг диққатга сазовор жойлари таъриф 1404 йилда шаҳарда бўлган Испания элчиси Руи Ганзалес де Клавихо кундаликларида баён қилинган. Балан Оқсаройнинг гумбазларидан туриб Шахрисабзни атрофидан кузатиш мумкин бўлган. Бунга Клавихо ҳам эътибор қаратади: "Ушбу шаҳар текисликда жойлашган. Унинг барча томонларидан кўплаб ғармлар ва каналлар оқиб

ўтиб, шаҳар кўп сонли боғлар ва уйлар билан ўралган".

Амир Темури Шахрисабзда бунёд этган Оқсарой буюк ишоотлардан ҳисобланган. Унинг баландлиги 70 метр бўлган.

Соҳибқирон фармонига кўра пештоқида: "Агар бизнинг куч-қудратимизга шубҳа қилсанг, биз қурдирган иморатларга боқ!" деган ҳаётий сўзлар битилган.

Оқсаройнинг қурилиши ҳақида бир қанча афсоналар ҳам мавжуд. Уларнинг бирида айтилишича, Амир Темури ўзи туғилиб ўсган Шахрисабзда улкан иморат барпо этишни режалаштирган, бош меъморни чақириб фикрини баён қилади. Шунда бош меъмор ўзини давлат хазинасига элтишларини сўрайди ва Соҳибқироннинг кўзи олдида тилларни лой билан қоршириб, гишт ясаб, улар-

ни бўлажак бинонинг пой-деворида ишлатишини айтади. Амир Темури бунга эътироз билдирмаганини кўрган бош меъмор ғишларни синдириб, тилларни хазиначига қайтаради. "Нима учун

МОЛИЯ СОҲАСИДАГИ ТРАНСМИЛЛИЙ УЮШГАН ЖИНОЯТЧИЛИКНИНГ ХАЛҚАРО ХАВФСИЗЛИККА ТАҲДИДИ

Пулларнинг ноқонуний айланмаси катта даромад ва молиявий маблағлар кўлга киритилишини таъминлайди. Бу трансмилий уюшган жиноятчиликнинг ҳукумат органларига, тижорат, молия, саноат ва бошқа доираларига кириб боришига имкон яратади ва жамият устуворлигини емирилишига олиб келади. Шу боис, трансмилий уюшган бирлашмаларнинг ҳар қандай жиноий фаолияти натижаси ноқонуний йўл билан топиладиган пулнинг қонунийлаштирилишига қарши кўраш ҳозирги кунда кўплаб мамлакатларда ва умуман жаҳон ҳамжамиятида уюшган жиноятчиликка қарши курашининг устувор йўналиши деб қаралаётганда, зеро у уюшган жиноятчиликнинг ўсишига қарши туришининг асосий воситаларидан биридир.

Жиноий йўл билан топиладиган маблағларнинг ҳалқаро легаллаштирилиши одатда жиноят содир этиш, яъни нарқобизнес, товламачилик, контрабанда, рекет, коррупция йўли билан топиладиган пуллар билан қўйиш, сўнгра уларни "Қариб бўйи солиқ жаннат"и ёки бошқа оффшор ҳудудлардаги банкларга ўтказиш орқали амалга оширилади. Бундан ташқари, улар тўғридан-тўғри оффшор ҳудудлардаги банкларга ўтказилиши ҳам мумкин. Бу пулларнинг асосий келиб

чиқиш жойини аниқлаш имкониятини йўққа чиқариш мақсадида ўзаро сохта операциялар ўтказилади. Сўнгра пуллар бирорта обрўли чет эл банкда ҳисоб рақамини очган сохта фирмага ўтказилади. Фирма эса мижознинг кўрсатмаси бўйича пулларни ссуда шаклида ёки қонуний равишда фирмаларга импорт, экспорт, қурилиш қилиш ёки кўчмас мулкни сотиб олиш учун беради. "Нотоза" пуллар трансмилий уюшган жиноий ташкилотларнинг молиявий тизими орқали пул айланмасига туширилади ёки қонуний равишда молиявий назорати жуда қаттиқ бўлган мамлакатдан қонуний равишда пулларни назорати кучсиз бўлган мамлакатларга ўтказилади, чет эл молия тизимларига интеграция қилинади. Кейин эса ўз мамлакатига қонуний молиявий жўнатмалар шаклида қайтарилади.

Пулларнинг легаллаштирилиш микросери ва бунинг иқтисодиёт ва жамиятга зарари катта ташвиш уғотади. Чунки жиноят дунёси ноқонуний йўллар билан топиладиган даромадлардан юзаки бўлсада, қонуний йўллар билан фойдаланиш имкониятини кўлга киритди. Бу эса унга ўз фаолиятини кенгайтириш ва узлуксиз легаллаштиришга имкон яратди. Бу ҳол жиноий тизимларнинг сиёсий роли ўсишига олиб келди, тартибга солиш ва қонуний тизимни мустаҳкамлашига тўсиқ, давлат секторига кор-

рупциянинг авж олиши ва молия тизимда ҳуқуқбузарликларнинг кўпайишига сабаб бўлди. Пулларнинг легаллаштиришга жалб қилинган кўп миқдордаги капиталлар молия бозорларидаги барқарорликка тўсиқ бўлади, давлат органлари томонидан солиқлар тақсимлишида номуносиблик ва ижтимоий табақаланиш кучаяди. Жиноий ташкилотлар баъзи молия муассасаларидан назоратсиз фойдаланиш оқибатида бутун молия тизимига, айниқса, иқтисодиётнинг эндидаги тараққиоти эта бошлаган мамлакатлар молия тизимига катта зарар етказди. Жиноятчилар ҳеч қачон жазоланмайди деб ўйладилар. Оқибатда жиноий ҳатти-ҳаракатлар улар учун ёқимли машғулота айланади. Жиноятчиликнинг ошоши, айниқса, бундай жиноятларни уюшган жиноий гуруҳлар содир этиши жамият устуворлигини йўққа чиқаради, ҳуқуқий нормаларга таҳдид солади. Жиноий ташкилотлар келажақдаги фаолиятларини ўзлари маблағ билан таъминлаш имкониятини кўлга киритадилар.

Шундай қилиб, "нотоза" пулларнинг легаллаштирилиши қаршилик кўрсатишни бугунги кунда ночор миллий иқтисодиётларни "сақлаб қолиш" востисаи деғина эмас, балки ҳалқаро хавфсизликни сақлаб қолиш омили деб ҳам қараш лозим.

Уллубек ОХУНОВ,
вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи.

Фан олимпиадаси

БИЛИМЛИЛАР РЕСПУБЛИКА БОСҚИЧИГА ЧИҚДИ

Мамлакатимизда ўқувчи-ёшлар билимини янада бойитиш ва мустаҳкамлаш, иқтидор ва салоҳиятларини намоён қилишларига қўмаклашиш мақсадида ҳар йили академик лицей ва касб-ҳунар коллежи ўқувчилари ўртасида фан олимпиадаси ўтказилмоқда. Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими марказининг "Академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчиларининг умумтаълим фанлари бўйича республика олимпиадасининг 3-(вилоят) босқичини ўтказиш тўғрисида"ги буйруғига асосан, танловнинг бу йағи вилоят босқичи Қиррай молия-иқтисодиёт коллежиде бўлиб ўтди.

Иккинчи босқичда 76 баробарида, вилоятимизнинг турли ҳудудларидан келган тенгдошларим билан ўртоқлашдим. Фикр алмашиш асосида тарих фани бўйича кўплаб янги маълумотларга эга бўлдим. 5 кун давом этиши назарда тутилган танлов натижаларини баҳолаш учун Ўзбекистон миллий университети каби нуфузли 4 та олий илмгоҳларидан ҳақмалар ҳайъати тақлиф этилган. Авазбек ХУДОЙКУЛОВ, Азамат АХМЕДОВ олган сурат.

Оилавий тадбиркорлик ва томорқа хўжалиқларини ривожлантиришга берилаётган эътибор туфайли қишлоқ аҳолиси томорқаларидаги меҳнатлари орқали мўмай даромадга эга бўлиш билан бирга, бозорларни ҳам маҳсулотга тўлдирмоқда.

2001 йилда уй-жой қуриш учун 12 сотих томорқаси бўлган ер участкаси олган эдим, – дейди Беқобод туманидаги "Боғишамол" маҳалласида яшовчи Муҳаммад Мавлонов. Тўғриси, ўша вақтда уй қуриш учун маблағини йўқ эди. Дарҳол ердан фойдаланишга киришдим. Плёнка остига қарам, бодринг, бақлажон экдик. Кейинчалик 7,5 сотихли иссиқхона қурдик. Қўриб турганимиздек, мана шу уйни соддик, машина соддик, тўйлар қилдик, эр-хотин Ҳаж сафарига бориб келдик...

Семинар

ИЖТИМОЙ ШЕРИКЛИК МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

мустақил институтининг минтақавий бўлинулари, хотин-қизлар кўмиталари, "Маҳалла" хайрия жамоат фондлари, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати кенгашлари ҳамда Тошкент Давлат юридик университети вакиллари иштирок этди. Семинарда "Ижтимо-

ий шериклик тўғрисида"ги Қонун ҳамда ҳудудий ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастурлари ижросида давлат ва нодавлат тузилмаларининг ҳамкорлик қўлами ва йўналишлари хусусида фикр алмашиш, ижтимоий шериклик тамойилларини янада такомиллаштиришга оид тақлиф ва тавсиялар ишлаб чиқилди.

Маърузачилар аҳоли бандлигини таъминлаш, ижтимоий муҳофазатга оид дастурлар ижросида ижтимоий шерикликнинг ўрни, мазкур Қонуннинг фуқаролик жамияти институтлари фаолияти самарадорлигини янада юксалтиришга оид тақлиф хусусида сўз юритдилар. Ҳасанбой САБДУЛЛАЕВ.

Ярмарка

МЕВА-САБЗАВОТДАН ГЎШТ, СУТ, АСАЛГАЧА

Пойтахт ва вилоятимиз аҳолисини мева-сабзавот, полиз, гўшт ҳамда сут маҳсулотлари билан таъминлаётган вилоятимиз миришкорлари Наврўз байрами муносабати билан савдо ярмаркалари ташкил этишди.

Ҳозиргача давом этаётган ярмаркаларда барча қўлайликлар яратилгани, маҳсулотлар сифатли ва арзонлиги боис, савдо жуда қизғин. Чиноз туманидаги "Qojakent" фермер хўжалиғи ҳам пойтахтликлар учун муносиб хизмат кўрсатди. Хусусан, хўжалик қошида ташкил этилган Шайхонтоҳур туманидаги "Деревенский Уголок" дўконда 6 тонна картошка, бир тонна пиёз, 2 тонна гўшт, 250 килограмм товуқ гўшти, 1 тонна балик, 400 литр сут, 400 дона кефир ҳамда 20 минг дона

тухум сотилди. Шунингдек, 500 килограммдан сабзи ва қовоқ, 300 килограмм помидор ҳамда 200 килограмм узум ҳам бозордагидан арзонлиги ва сифатли сақлангани учун харидорлар ўртасида қўлма-қўл бўлди. Аваз БЕКОВ, Даврон АХМАД олган суратлар.

Томорқа – туганмас бойлик

АГРОФИРМА ИШ БОШЛАДИ

Олмалик шаҳри аҳолиси шахсий томорқаларидан самарали фойдаланиш, маҳсулот етиштиришининг замонавий интенсив усуллари кўллашга оид ўзига хос тажриба жорий этмоқда.

Шаҳар ҳокимининг аҳоли шахсий томорқа ва дала ҳовиллари ерларидан самарали фойдаланиш, бунинг учун талаб этиладиган моддий ресурсларни етказиб беришни ташкил этишга қаратилган фармойишига асосан 23 та маҳалладаги 9 мингдан зиёд хонадоннинг томорқа ерлари рўйхатга олинди,

улардан самарали фойдаланиш ва тадбирлар ижросини назорат қилиш ишичи гуруҳи тузилди. Мақсад, аввало, томорқалардан оқилона фойдаланишининг замонавий усул ва тажрибаларини оммалаштириш бўлса, иккинчидан, шу йўл билан ҳосилдорликни ошириш ва аҳоли даромадларини кўпайтириб, иқ-

тисодий аҳолини яхшилашдир. Қолаверса, кўплаб одамлар фойдали иш билан машғул бўлишди.

Ишчи гуруҳи хонадонларнинг томорқадан фойдаланиш имкониятларини ҳар томонлама ўрганиш чикди. Таҳлилларга кўра, томорқаларда қўшимча боғлар яратиш, янги сөрхосил дарахт кўчатлари, сабзавот ва бошқа экинлар экиб, юқори ҳосил олиш учун 650 миллион сўм миқдорда маблағ зарур бўлади. Шунингдек, шаҳар

аҳолисини гўшт, сут ва тухумга эҳтиёжини янада тўлароқ қондириш мақсадида чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантиришга оид алоҳида тадбирлар режаси ишлаб чиқилди.

Бу ишларни самарали юритиш, томорқа эгаларига зарур моддий ресурсларни етказиб бериш мақсадида "Олмалик-Агро-Фрукт" агрофирмаси ташкил этилди. У аҳолига сабзавот экинлари уруги, дарахт кўчатлари, чорва моллари, парранда етказиб бериш

Хушхабар

Чорвачилик тарихида яна бир ажабтовор воқеа юз берди. Андихонининг Қўрғонтепа туманилик Машрабхон Жумабоевнинг сигири 5 та бузоқ туғди. Бу ҳолат Швейцария давлатидан сўнг сайёрамизда иккинчи бор такрорланди. Мутахассисларнинг маълум қилишларича, сигир ўтган йилнинг июль ойида "Ўзнаслик" корхонасида тайёрланган "Лочин" лақабли насли буқадан сунъий уруғлантирилган. 6 ёшли кўнгир сигир ва ҳар бири 13-14 килограмм атрофида туғилган бузоқларнинг аҳоли яши.

«ЛОЧИН»НИНГ БЕШ ЭГИЗАГИ

Ушбу воқеа сабаб, чорвачиликда сунъий уруғлантиришнинг аҳамияти, бу соҳада амалга оширилаётган ишлар ва сўнги янгиликлар билан яқиндан танишиш мақсадида Қиррай туманидаги "Ўзнаслик" корхонасида бўлди. Корхона насли буқаларни етиштириш, улардан уруғ олиш ва жойлардаги ҳамкорлари орқали аҳолига етказиб бериш билан машғул. Айни пайтда бу ерда қорола ва қизилола голштейн, флексис сентенал, швиц, бушев ҳамда санта гертруда каби насли буқалар парваришланмоқда. 2008 ва 2014 йилларда Германиянинг "Minitube" компаниясидан олиб келинган замонавий қадқоқлаш, тамгалаш ва музлатиш дастгоҳлари тайёрланаётган уруғларнинг маҳсулдор бўлиши ҳамда сифатли сақланишида қўл келмоқда.

– Сунъий уруғлантириш ҳар жиҳатдан фойдали ва самарали усул, – дейди корхона лабороторисы мудири Евгения Аскимбаева. – Натижада, сермаҳсул, серпушт ва соғлом поддалар шаклланади. Бунда сигирларнинг турли юкумили касалликларга чалинишининг олди олинади. Ўтган йили корхонага Германиядан бир ёшгача бўлган 27 бош сентенал ва голштейн зотли буқалар олиб келинган эди. Бу йил яна 30 та келтириш режалаштирилмоқда. Шунингдек, 20 та маҳаллий зотдор буқалар олиш ҳам режага киритилган. Бирварақайга туғилган 5 та бузоқнинг отаси бўлиши "Лочин" ҳам маҳаллий буқа ҳисобланади. У 2007 йил Қашқадарёдан олиб келинган. Аваз ИСРОИЛОВ.

ҲАШАМАТЛИ УЙЛАР, ҚЎША-ҚЎША МАШИНАЛАР

Далварзин қишлоғидаги "Боғишамол" маҳалласида М. Мавлонов сингари томорқа ердан унумли фойдаланаётган дехқонлар кўп. Масалан, Хошимжон Рўзикулов 2,5 сотих иссиқхонада гул кўчатлари етиштирилади. Туман марказида "Лозорифори" номли гул дўкони очган. Унинг "Маргаритка", "Соловей", "Капалакгул", "Собачка" каби гуллари доимо харидордир. Ҳар йили 4-5 минг туп гуллар кўча ва хонадонларни безаб, дилларга завқ бағишламақда. Хошимжонга эса 4-5 миллион сўм соф фойда келтирмоқда. Солижон Юсуповнинг 8 сотихли иссиқхонасида бақлажон барқ уриб турибди. Шуниси қизиқиш, иссиқхона ичида ҳам бақлажон устига плёнка тортилган.

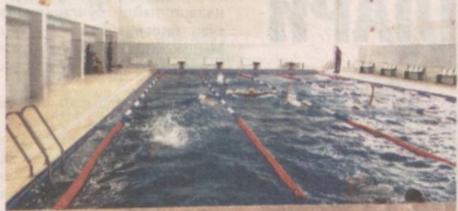
– Бу "термос усули" дейилади. Шу усулда экилганда иссиқхонани иситишга ҳожат қолмайди. Икки қават плёнкани ўзи қуёшнинг салгина иссинини кўпайтириб беради, – дейди С. Юсуповнинг ўғли Фахриддин. – Ўтган йили помидор эккан эдик. "Термос" усули туфайли бир ой эрта пишгани учун ўн уч миллион сўм атрофида даромад олдик. Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Раъно Шомуродова билан хонадонлари айланар эканмиз, ҳудудда 710 хўжалик борлиги, улар томорқадан унумли фойдаланаётгани, ҳатто 200-250 оила 2-3 мартадан ҳосил олаётгани ҳақида мароқ билан ҳикоя қилиб беришди:

– Бундан 8-10 йил муқаддам маҳалламиз аҳолисининг 10-15 фоизи томорқасидан яхши фойдаланмас. Ўз ҳолига ташлаб қўярди. "Ковун-қовундан ранг олади" деганларидек, ҳозир томорқасини ташлаб қўйган бирорта хонадонни учратмайсиз. Кимнинг ҳовлисига кирманг, оппоқ плёнкага дуч келасиз, бекорчи одамни учратмайсиз. Шу туфайли маҳалламизда чиройли, замонавий уйлар, енгил машиналар, тўю томошалар кўлайиб бормоқда. Бу эса Ватанимизда оилавий тадбиркорлик ва дехқон хўжалиқларини ривожлантиришга кенг йўл очилганининг ша-рофатидир. Каримқул МАВЛОНОВ, "Тошкент ҳақиқати" муҳбири.

«Умид ниҳоллари – 2015»

АСОСИЙ МАШҒУЛОТЛАР ҲАЛИ ОЛДИНДА

Олмалик шаҳридаги 3-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ҳар қачонгидан гавжум. Бир гуруҳ ёш спортчилар ўзларининг амалий ва тактик машғулотларини давом эттирмоқда.

Бугун галвир сувдан кўтариладиган, ҳаракат ва интилишлар ўз баҳосини топадиган кун. Ўқувчиларнинг барчаси синовдан ўтказилди. Ким қандай натижа қайд этишини эса аввалдан башорат қилиб бўлмайди. Ҳамма ҳаяжонда. Навбат қончилар ва металлургиялар шаҳридаги 20-умумтаълим мактаби ўқувчиси Шаҳзода Намозовага келди. У жорий йилда Хоразмда бўлиб ўтадиган «Умид ниҳоллари – 2015» спорт ўйинларида сузиш бўйича вилоят шарафини ҳимоя қилади. Шу боис, Шаҳзодининг ҳар бир ҳаракатини мураббийлари ва жамоадoshiлари алоҳида эътибор билан кузатишмоқда.

Қани, ўн икки ёшли қизалоқ 50 метрга чалқанча усулда сузиб боришни неча сонияда уқдларкин?... Мамлакатимиздаги таълим муассасалари ўқувчилари ва талабалари ўқув-сузишда анъанавий ўтказиш келинаётган уч босқичли спорт ўйинларининг бирламчи бўлини бўлган «Умид ниҳоллари» мусобақаси ёш авлодини жисмонан соғлом ва маънан етук

ўйинлари дастурига киритилган баскетбол, сузиш, бадминтон каби 16 спорт тури бўйича ўтказилди. Мана шундай мусобақалар келгусида ўғил-қизларимизнинг турли нуфузли турнирларда муваффақиятли иштирок этиши учун мустаҳкам пойдевор бўлиши шубҳасиз.

Маълумотларга кўра, «Умид ниҳоллари – 2015» спорт мусобақасининг саралаш босқичи жорий йилнинг апрель ойида бўлиб ўтади. Мусобақа олди тадбирларининг самарали ўтиши, яъни жамоаларнинг жойларга бориб келиши ва уларнинг хавфсизлигини таъминлаш ҳамда аниқланган муаммоларни ўз вақтида барта-раф этиш учун тегишли соҳа вакиллари масъул этиб бириктирилган.

...Олмалик шаҳридаги 3-болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг суний сув ҳавзаси охида чайқалади. Шаҳзода бир-бир босиб, «тайёрлик чизиги» га келади ва старт берилиши билан сувга шўнғиди. 50 метрлик масофа киприк қоққунча босиб ўтилади. Мураббий Сирожиддин Вафоевнинг қўлидаги секундомерда «43» рақами муҳрланди. Натижа ёмон эмас. Лекин бу Шаҳзодини қониқтирмайди. Модомки, у Хоразмдан олтин медал билан қайтишни мақсад қилган экан, худди шу шартни 30-35 сонияда бажариши керак.

Демак, асосий машғулотлар ҳали олдинда! Бекзод ХИДОЯТОВ, ЎЗА муҳбири.

ЎЗИГА ИШОНЧНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

Бўка туманидаги 4-умумтаълим мактабининг янги спорт зали доим ёшлар билан гавжум

– Спорт ҳам маънан, ҳам жисмонан соғлом бўлишга хизмат қилади, – дейди мураббий Малика Тўраева. – Шу билан бирга у ёшларда ўзига ишончни мустаҳкамлайди. 2009 йилда қурилган мактабда 400 га яқин

ўғил-қиз тахсил олмақда.

– Бу йил мактабимиз ўқувчилари янада кўпайди, – дейди мактаб директори Абдувоҳид Туронов. – Ҳозирда залда ҳамма спорт жиҳозлари мавжуд. Бу жисмоний тарбия дарслари қизиқарли ўтишини таъминлайди ва ўқувчиларга спортнинг истаган тури билан шуғулланиш имконини беради. Келгусида болалар ва ўсмирлар спорт мактаби билан ҳамкорликда ўзбек жанр санъати тўғрисидаги таълим ва тарбия қилиш режалаштирилмоқда. Муҳаддас ИСРОИЛОВА, Азамат АҲМЕДОВ олган суратлар.

Bolalik bog'i

NAVRO'Z

Yigirma birinchi mart-Navro'z, bahor bayrami. Oftob sekin qizdirar, Bu barchaning ayyomi.

Hamma yoqda yashillik, Ochillar gul-lolalar. Gullardan chambar qilib, Quvnashar qiz bolalar.

Bahor elchisi bo'lib, Qaldirg'och uchib keldi. Gul isini taratib, Mayin shabada yeldi.

Go'zal ko'klam fastini, Rosa intizor kutdik. Bayramda o'ynab-kulib, Bor tashvishni unutdik.

BODOM GULI

Bahor keldiyu ilk bor, Bodom gullari oppoq. Guli yerga to'kilib, Gulga to'ldi hamma yoq.

Bahor qanday chiroyli, Bodom guli ko'rk berar. Yerga tushgan gullarni, Qizlarimiz supurar.

Chug'urlashib qushlar ham, Bodom shohiga qo'nar. Bahorning kelganidan, Ular ham xursand bo'lar.

MAKTABDA HASHAR

Maktabda bo'ldi hashar, Hamma ter to'kib ishlar. Barcha bo'lib hamjihat, Bir-biriga qarashar.

Daraxtlar tagi yumshab, Hamma yoq bo'ldi toza. Ishimiz ko'rib ustoz, Xursand bo'ldilar rosa.

Muxtasar KARIMOVA, Angren shahridagi maxsus maktab-internatning 6-sinf o'quvchisi.

Kўzgudaги ўзимиз

ҚАЛДИРҒОЧ ҚАНОТИ ЕТМАГАН ЖОЙЛАР

Одатдагидек, бугун ҳам ўғилчамни етаклаб, боғчага кетаялман. Боғ оралаб борар эканмиз, ўғлим сўраб қолди: – Анави ўтирганларнинг уйи йўқми? Атрофга аланглайман, ҳеч ким кўринмайди. Бирдан башанг либослари ўзларига ярашмаган икки ёшни кўрдим-у, ўғлимга: «Ундайларга қарама, уят бўлади» дедим... Калта юбкали қиз ўриндиққа суяниб ўтирибди.

Ийигит эса унинг тиззасига бошини қўйганча, оёқларини айкаштириб, «суяклиси»нинг юзига термилдиб ётибди. Ҳаёлимдан: «Чиндан ҳам улар тунни шу ерда ўтказганми?» деган фикр ўтди. Ва беихтиёр яна ўғлимга қараб, ўйлайман: «Бундайларни ҳар кунни кўриб ўсаепти. Уларнинг ёшига етганда қандай одам бўлар экан-а?!» – Дада, қаранг, кечани қалдирғоч, – дея қўлимдан тортиди ўғлим. – Қаердан билдинг? – Ахир ўзингиз айтгансиз-ку, қалдирғочларнинг ҳаммаси бир, деб. Ўғлимнинг турли-туман саволлари гирдобиди боғчага қандай етиб борганимни ҳам сезмай қолдим. Уни боғча опасига топширгач, яна шу йўлдан қайтдим. Бояги икки ёшнинг эндиги кўриниши тамоман «ажойиб» эди. Хайрият, эртароқ ўтиб кетган эканмиз. Бўлмаса... Суви сокин оқаётган сой

май шу сойга ўзларини ташлаганига ҳам гувоҳимиз. Сувда бир марта оққан билан улар покланиб қолмайди. Аслида сой ҳам уларнинг тезда киргоққа улқитиб ташлашга шошилади. Бундай номаъқулчиликлардан табиат ҳам ўқиб юборапти, билсангиз. Баъзи жойларни бир зумда сел олиб кетиши нимадан дейсиз? Бутун бошли шаҳар ва қишлоқларнинг тўфонлар қабрида қолишичи?! Ҳаммасига одамларнинг ўзлари сабабчи.

– Етар, бас! – Ҳўп, индамадим, билганларимнинг бир чимдинингизга айтишга изн бердинг. Қолганларига бардошинг етмади... Яхшиямки, бу ҳаёлий суҳбат эди. Бироқ юракка қаттиқ ботди. Шу пайт дард устига чипқон бўлиб, ёнгинамдаги ўриндиққа қўл ушлашган яна бир жуфтлик келиб ўтирди. Кўринишидан ўзимизга ўхшасалар-да, бошқа тилда гаплашарди. Нима, улар она тилини ҳам унуттишганми? Наҳот бу жиҳатдан ҳам қалдирғоччалик бўлмаса-ку? Агар биз ўзбекнамо одоб-ахлоқ, андишани фарзандларимиз шуурига сингиролсак, қалдирғочларга ёруғ юз билан қарай оламиз. Йўқса, эртага кеч бўлади, кеч... Юнусбек АБДИЕВ.

Кўргазма

ҲАЗИЛ-МУТОИБА КУНИГА БАҒИШЛАНДИ

Тошкент Фотосуратлар уйида Халқаро ҳазил-мутоиба кuni – 1 апрелга бағишланган «Бирга кулишайлик» кўргазмаси очилди.

Экспозициядан танikli рассомлар Радик Азизов, Махмуд Эшонкулов, Хусан Содиковнинг карикатура, шарҳ, ҳикматли сўзлар ва бошқа воситалар орқали миллий қадриятларимиз, ахлоқий камолат ва тараққиёт йўлига ғов бўладиган ҳодисаларнинг салбий жиҳат-

дан Артём Плужников, Фурқат Усмоновнинг асарлари ҳам намойиш қилинмоқда. Кўргазмадан, шунингдек, керамистларнинг асарлари ҳамда мавзуга оид китоблар ҳам ўрин олган. Тадбирнинг очилишида ўз ишлари билан катнашган муаллифларга сертификатлар топширилди. Ҳасан АБДУНАЗАРОВ.

Рассом хандаси

Изоҳга ҳожат йўқ.

Table with contact information for 'TOHKENT HAQIQATI' newspaper, including address, phone numbers, and website.